

Leaving A Bad Taste in Your Mouth!

סה: השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

Consider the Following Questions:

1. (from an email I received)
Good afternoon rabbi - Quick question if you don't mind. is it possible to kasher a dishwasher? My my suite there is a dishwasher that is there and I was wondering if I was able to use it....I see the detergent is kosher... fyi.
Also, what is the status of things that the cleaning crew put through the cycle .i.e. Coffee cups, tupperware...etc. Thank you....
2. "I told my domestic woman to cook a pot of rice up for the kids. She cooked the pot with the meat pot that I left for her, but added butter on her own without asking me. What's the halachah?
3. I accidentally washed a fleishig spoon/fork/whatever with the milchig dishes. What do I do?

Source 1-2: Gemara Avodah Zarah 65b and 67a-b

מתני' * אין
נכך שנפל ע"ג ענבים ידיו והן מותרות ואם היו מבוקעות אסורות *נפל ע"ג תאנים או על גבי תמרים אם יש בהן בנותן טעם אסור ומעשה בביתם בן זוגן שהביא גרוגרות בספינה ונשתברה חבית של יין נכך * ונפל על גביהן ושאל לחכמים והתירום *זה הכלל כל שבהנאתו בנותן טעם אסור כל שאין בהנאתו בנותן טעם מותר * כגון חומץ שנפל ע"ג גריסין *גמ' מעשה לסתור חסורי מיחסרא והכי קתני * *אם נותן טעם לפגם הוא מותר ומעשה נמי בביתם בן זוגן שהיה מביא גרוגרות בספינה ונשתברה חבית של יין נכך ונפל על גביהן וכא מעשה לפני חכמים והתירום

מתני' ידיהם. במים
ואם היו מבוקעות אסורות: וכן יין שנפל לתוך החומץ כו' לא גרס: גרוגרות. תאנים יבשים: כו' שבהנאתו בנותן טעם. שנהנה בטעמו של אסור דהיינו בנותן טעם לשבח אסור (ג) וכל שאין בהנאתו בנותן טעם שנהנה בטעמו: כגון חומץ שנפל לתוך גריסין. דנותן טעם לפגם הוא מותר: וכן היו עושין כו' לא גרסי' במתני': גמ' מעשה לסתור. יש אדם שמוציא ראייתו לסתור את דבריו קמחי אס' יש בהן בנותן טעם אסורות והדר מני מעשה דגרוגרות והמירוס: גרוגרות. היין פוגמן:

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

סז

דברי הב"א אסורה. דודאי עילי נה ריחא: והאי ידי. האי נה מיהא דלסרנא כפמ חמה ונכני פמוסה דמי: הכי ה"לכתא. דנותן טעם לפגם מותר: חומץ פוגם גריסין רוחמין ומשניח את הלוגין והרתיתין. על האור אחר שנפל החומץ למוקן: וכן היו עושין. נותנין חומץ לתוך הגריסין זוגן והיה משביחין וכו' דימי קאמר לה: לא שיאמרו כו'. חומץ הוא כלומר לא שיוכלו לתת פגם במשיל מחמת דבר אחר כגון שמהא חסירה מלח או ימירה דאס נפגם מחמת דבר אחר אין תולין הפגם בלוקין ואסור: א"א. איהו טעם לפגם שמוחל: כ"ג שאינה חסירה. שום תקון ואינה נאכלת מפני זה כלומר ואסור זה פוגם טעמה ואינה נאכלת לא דוקא דכיון דפגימתה פורחא קרי לה אינה נאכלת: ואיכא דאמרי. הא דריש לקיש לקולא: נותן טעם לפגם שאמרו אין אומר כו'. כלומר אין תולין הפגם בדבר אחר לומר חסירה היא מלח ואילו היטה כחוקה לא היה זה האיסור פוגמה שהמלח היה מנטול את פגימת טעם האיסור ומתקנו אלא כיון דטעם האיסור פוגמה עכשיו כמות שהיא היא פגם ומותר: כ"ג שטעמו וממשו (ג) לוקין עליו והוה כוית בבדי אכילת פרס. ועל כגון זה נאמר שיעור כוית בבדי אכילת פרס הלכה למשה מסיני שאם יש כשעור פרס של תבשיל כוית מן האיסור לוקין עליו אע"פ שאין כוית של אסור נאכל צבת אחת כיון דאינו שוהה בלחמיתו משהחיל לאוכלו עד שגמרו אלא כוית אכילת פרס מנטרפת אכילתו ולוקה אכל אס' אין בבדי אכילת פרס של תבשיל אסור הואיל ושוהה בלחמיתו כוית יותר מכדי אכילת פרס הוה להו כשתי אכילת של שני ימים ואין לוקין דקים להו לרובן דלחמית פרס הוה שיעור שהיית אכילה ופרס היא חזי ככר של עירובי תחומין ושיעורו חכמים ככר מג' לקב חליה לציט המנוגע שנאמר בה והאוכל צביט יכבס בגדיו פרשוהו חכמים לשוהה בה שיעור אכילה כדמתיא והאוכל צביט והשוכר צביט אין לי אלא שוכר ואוכל לא אוכל ולא שוכר מנין תלמוד לומר יכבס את בגדיו ריבה אס' כן מה תלמוד לומר האוכל והשוכר ליתן שיעור לשוכר כד' אכילה וכמה היא אכילה כד' אכילת פרס והוא ארבע צביט:

זה הכלל כל שבהנאתו בנותן טעם כו': אמר רב יהודה אמר שמואל הכי הלכתא ואמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא שנפל לתוך גריסין רוחמין * אבל נפל לתוך גריסין צונגין והרתיתין נעשה כמי * שהשביח ולבסוף פגם ואסור וכן כי אתא רבין אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן לא שנו אלא שנפל לתוך גריסין רוחמין אבל נפל לתוך גריסין צונגין והרתיתין נעשה כמי שהשביח ולבסוף (ה) פגם ואסור וכן כי אתא רב דימי כו' וכך היו עושין בערכי שבתות בציפורי וקוראין אותם שחליים אמר ריש לקיש נותן טעם לפגם שאמרו לא שיאמרו קדירה זו חסירה מלח יתירה מלח חסירה תבלין יתירה תבלין אלא כל שאין חסירה כלום ואינה נאכלת מפני זה ואיכא דאמרי אמר ריש לקיש נותן טעם לפגם שאמרו אין אומרין קדירה זו חסירה מלח יתירה מלח חסירה תבלין יתירה תבלין אלא *השתא מיהא הא פגמה אמר ר' אבהו אמר רבי יוחנן *כל שטעמו וממשו אסור (ו) לוקין עליו וזהו כוית בבדי אכילת פרס מעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו ואם ריבה טעם לפגם מותר ולימא אם נתן טעם לפגם מותר הא קמשמע לן דאע"ג דאיכא מילי אחרנייתא דפגמה בהדיה והלכתא כלישנא בתרא דריש לקיש אמר *רב כהנא מדבריי כולם גלמוד * *נותן טעם לפגם מותר

Source 3:
Shulchan Aruch
Yoreh Deah 103

טורי זהב

יורה דעה קג הלכות תערובות

קג (א) שטעמו פגום כו'. דכ"ט לפגם מותר דילפינן לה מנר דכתוב (דברים יד טז) לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה כבילה הראויה לגר קרויה כבילה ושאינה ראויה לגר לא מש"ה כל שהאיסור בתערובות הרוב, וההיתר מועט - הוה כאילו הוא צפני עצמו ואין לו היתר עד שיהא כפגם לגמרי ככבילה שאינה ראויה לאכילה. אבל כל שנאסר מחמת תערובות איסור, הן באיסור שיש בו ממש וצטל צרוב היתר, הן באיסור שאינו ממש אלא כ"ט אף שאין רוב היתר, די לו, אם יהיה כפגם קצת אותו התערובות דהא לא נהנה מהתערובות שום טעם

סימן קג

דין נותן טעם לפגם א

ובו ז' סעיפים:

א [א] כל דבר (א) שטעמו פגום א אינו אוסר תערובתו ב ואפילו אין טעמו פגום מחמת עצמו שבפני עצמו הוא מוטעם ומשובח אלא שפוגם תערובתו מותר:

הגה [ב] מיהו דברים החשובים א ככריה או (א) (ב) כיוצא בה ב אם אינן פגומים צעמנן (ב) אף על פי שפוגמין התבטיל אינן (ג) בטלים אפילו צאלף (וכן כתב הארוך כלל ל"ב):

ב [ג] נ פגם זה אין צריך שיפגום לגמרי עד שיהא קץ לאכלו אלא ב אפילו פוגם (ג) קצת אינו אוסר תערובתו [ד] ויש מי שאומר דהיינו דוקא כשנתערב ג איסור (ד) מועט עם היתר מרובה

ד אבל איסור (ה) מרובה לתוך היתר מועט ואפילו מחצה על מחצה אין אומרים נותן טעם לפגם מותר ד עד שיפגום לגמרי שאינו ראוי למאכל אדם ואם אין שם ממשו של איסור (ה) אלא טעמו בלבד (ג) אפילו איסור מרובה ה והיתר מועט מותר אם פוגם קצת (ד) [ה] ויש מי ה שחוכך (פירוש מקוה להחמיר ולוסק) לומר ו שאם הגדיל האיסור מדתו של היתר עד שהוא משביח יותר כשאוכלו

בגודל מדתו ממה שהוא פוגם בהפסד טעמו אסור עד שיפסל מלאכול אדם (ה) (ו) [ו] במה דברים אמורים שפוגם מתחילתו ועד סופו ו א אבל אם השביח ולבסוף פוגם ז [ז] או פוגם ולבסוף (ז) השביח אסור:

הגה [ח] יש אומרים (ב) אף על גב דהאיסור [נותן טעם] לפגם והמאכל מותר מכל מקום (ג) ה הקדירה אסורה [ט] ואם צשלו בה אחר כך תוך מעט לעת תבטיל שהאיסור הראשון נותן בו טעם לשבח (ח) נאסר התבטיל השני אם לא היה בו טעם [י] (ז) נגד (ח) האיסור הראשון [יא] אבל אם נערו התבטיל הראשון צכף ותמצו אחר כך הכף לתבטיל שני שהוא (י) גם כן פוגם י לא נאסרה (ט) הקדירה [יב] וכן צדבר שאין לו טעם כלל כגון היורה שמתוכין בו הדבש יא אף על פי שיש שם רגלי הדבורים לא נאסרה היורה וכל כיוצא בה (שם צארוך):

ג [יג] אפילו אין כח באיסור לבדו לפגום אלא על ידי דבר אחר שמסייעו כגון שנפל איסור לקדירה שיש בה מלח או תבלין [יד] מדוכין (צטור מנובין) יב ואלמלא המלח והתבלין שבה לא היה כח באיסור (י) לפגום אפילו הכי מותר:

עה: השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

Source 4: Gemara
Avodah Zarah 75b

מתני' את שדרכו להטביל. כלומר כלי הראוי לטוהר צטבילה אין לרדך מיקון אחר כגון כלי שמשמשו ע"י זון יטביל ומו לא לרדך: להגעיף. צמיס רותחין כגון כלי שמשמשו צך דהיינו יורות וקדירות של מתכמ יגעיל וכגמרא מפרש דבעי נמי טבילה: דעבן באור. כדמפרש ואזיל: השפור והאכלא. שמשמשו ע"י צלי אסכלא גירל"א: שפה. לוטשה צאבן של נפחיס מול"א צלע"ז: שפה. לשון שופינא לימ"ר צלע"ז: גמ' תנא וכו'ן. אף הנגעלים והמלוצניס: כ" דבר אשר יבא באש. שמשמשו צו בני מדין על ידי האור תעבירו באש כעין צולעו לאיסור יפליטו כדאמון כנולעו קן פולטו:

מתני' הלוקח כלי תשמיש מן העובדי כוכבים את שדרכו להטביל יטביל להגעיל יגעיל ללבן באור ילבן באור השפור והאסכלא מלבנן באור הסכין שפה והיא טהורה: גמ' תנא וכולן צריכין טבילה בארבעים סאה מנהני מי"י אמר רבא דאמר קרא כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וטהר הוסיף לך הכתוב טהרה אחרת

ת"ר הלוקח כלי תשמיש מן העובדי כוכבים דברים שלא נשתמש בהן מטבילין והן טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י צונן כגון כוסות וקתוניות וצלוחיות מדיחין ומטבילין והם טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י חמין כגון היורות הקומקמוסין ומחמי חמין מגעילין ומטבילין והן טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י האור כגון השפורין והאסכלאות מלבנן ומטבילין והן טהורין וכולן שנשתמש בהן עד שלא יטביל ושלא יגעיל ושלא ילבן תני חדא אסור ותניא אידך מותר ל"ק הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם אסור הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר ולמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר גיעולי עובדי כוכבים דאסר רחמנא היכי משכחת לה אמר רב חייא בריה דרב הונא לא אסרה תורה אלא קדירה

בת יומא דלאו נותן טעם לפגם הוא מכאן ואילך לישתרי גזירה קדירה שאינה בת יומא משום קדירה בת יומא ואידך קדירה בת יומא נמי מפגם פגמה

קדושה, הלכות מאכלות אסורות

פֶּרֶק שְׁבַעַה עָשָׂר

א קדירה של חרס שנתבשל בה בשר ובלה או בשר שקצים ורמשים - לא יבשל בה בשר שחוטא באותו היום; ואם בישל בה מין בשר - התבשיל אסור. בישל בה מין אחר - בנותן טעם י.

ב ולא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא בלבד, הואיל ועדין לא נפגם השומן שנבלע בקדירה, ומדברי סופרים לא יבשל בה לעולם, לפיכך אין לוקחין כלי חרס ישנים מן הגוים שנשתמשו בהן בחמין, כגון קדרות וקצרות לעולם. ואפלו היו שועין באבר. ואם לקח ובשל בהן מיום שני והלאה - התבשיל מתיר י.

ג הלוקח כלי תשמיש סעדה מן הגוים מכלי מתכות וכלי זכוכית: דברים שלא נשתמש בהם כל-עקר - מטבילין. במי מקנה ו אחר כך יהיו מתרין לאכול בהם ולשתות; ודברים שנשתמש בהם על ידי צונן, כגון כוסות וצלוחיות וקיתניות - מדיחין ומטבילין והן מתרות; ודברים שנשתמש בהם על ידי חמין, כגון יורות וקמקמוסין ומחממי חמין - מגעילם ומטבילם והם מתרין; ודברים שנשתמש בהם על ידי האור, כגון שפורין ואסכלאות - מלבנם באור עד שתנשר קליפתם ומסבילם והם מתרין.

Source 5: Rambam Laws of
Forbidden Foods Chapter 17

**Source 6: Shulchan Aruch
Yoreh Deah 103**

יורה דעה קג הלכות תערובות

ה' י"א כל קדירה שאינה בת יומה חשיב טעמה לפגם ואינה אוסרת [יח] י"א ונקראת בת יומה כל זמן שלא שהתה מעת לעת אחר שנתבשל בה האיסור וכיון שעבר עליה מעת לעת אחר שנתבשל בה האיסור אינה נקראת בת יומה ג' י"ב ואם בישל בה כשאינה בת יומה י"ג התבשיל מותר דהוי נותן טעם לפגם טו' [יט] י"ג והוא שתהיה מודחת שלא יהיה שומן על פניה שאם לא י"ג הדיחה אוסר והרי היא ח' כחתיכת איסור שלא נפגמה

[כ] י"ג ויש מתירין אפילו בישראל בה קודם שהדיחה: הגה ט"ז) ואם יש ששים נגד ז' מה שדבוק עליו לכולי עלמא (ד') שרי מלחמך להקלירה אינה בת יומא והכי נהוג (או"ח):

ו' [כא] י"ד יש מי שאומר י"ז) שאם שמו פלפלין (טו) בקדרה של איסור שאינה בת יומא הכל אסור (ט) י"ד דחורפיה משויא ליה לשבח (הכרעת עמנו ז"ל):

**Source 7: The Laws of
Kashrus by Rabbi
Binyomin Forst**

Summary

Any forbidden food which becomes unfit to eat has lost its status as a forbidden food.

1) When the actual substance of the non-kosher food is present:

a) Prohibited food which putrefies and has become completely unfit to eat, has lost its status as a forbidden food. Nevertheless, it is prohibited by Rabbinic injunction unless: a) one must eat it for medicinal purposes and no kosher substitute is available, or b) it was mixed into kosher food and cannot be separated and removed.

b) Prohibited foods that are naturally inedible such as loathsome insects and rodents are nevertheless prohibited by Torah law. Therefore, a worm or insect found in any food must be removed unless the insect is incomplete, not noticeable and unremovable with a strainer. Once the insect is removed the food may be eaten.

2) When only the taste of the non-kosher food is present:

This is possible in one of three ways: a) the non-kosher food is mixed into a majority of kosher food. b) the non-kosher food is cooked together with kosher food but is subsequently removed. c) foods cooked in a non-kosher vessel. In any of these cases, the non-kosher food cannot impart its non-kosher status to the kosher food unless it improves the taste of the kosher food. However, if it adversely affects the kosher food, the food continues to be kosher even though it remains edible. This phenomenon is known as *nosen taam lifgam* (imparting an unsatisfactory taste). For example:

a) If a non-kosher food is blended into a majority of kosher food or if the non-kosher food was the majority but it was subsequently removed, the kosher food may be eaten if its taste was immediately impaired, even slightly, by the non-kosher food.

□ Even if the non-kosher food itself is pleasant tasting and even if it would not ruin the kosher food were it not for the presence of a third ingredient, it cannot affect the status of kosher food since, in combination, it adversely affects the taste of the kosher food.

□ If the non-kosher food affects the kosher food in neither a positive nor a negative manner, it cannot be considered *nosen taam lifgam*.

b) Non-kosher taste absorbed in vessels — *nosen taam lifgam*:

Taste that remains in a vessel for a period of twenty-four hours has become *pagum* and affects any food cooked in that pot in a negative manner — *nosen taam lifgam*. Thus, if food is cooked in a non-kosher pot that was not used in the previous twenty-four hours (*aino ben-yomo*) the food is permitted.

□ The twenty-four-hour respite applies only to a clean vessel. An unwashed vessel transmits the taste of its residue regardless of passage of time. All vessels may be assumed to be clean unless known to be unwashed.

□ Sharp foods have the ability to revitalize a stale taste absorbed from the vessel. Therefore, if a sharp food is cooked in even an *aino ben-yomo* non-kosher pot, the food may not be eaten.